

Národný projekt „Centrálny dátový archív“



Operačný program: Informatizácia spoločnosti – Prioritná os 2: Rozvoj pamäťových a fondových inštitúcií a obnova ich národnej infraštruktúry

Financovanie: ERDF/EFRR + štátny rozpočet

Schválená výška NFP: 33 184 470,48 €

Doba realizácie projektu: 01/2011 – 06/2014

http://cda.kultury.sk

Cieľom národného projektu č. 8 – „Centrálny dátový archív“ (CDA) je vybudovanie komplexného integrovaného systému dlhodobého uchovávanía a ochrany digitálneho obsahu, jeho získavania, spracovania, ochrany a využitia. V rámci projektu sa vybuduje centrálny dátový archív, ktorý musí v zmysle predpísaných štandardov zabezpečiť uloženie kópií digitálnych objektov v minimálne dvoch geograficky oddelených lokalitách vzdialených minimálne 50 km. CDA bude umiestnený v dvoch lokalitách: v Univerzitnej knižnici v Bratislave (primárna lokalita) a v Dátovom centre pre výskum a vývoj umiestnenom v priestoroch Žilinskej univerzity (sekundárna lokalita). Lokality budú vybavené príslušným hardvérovým a softvérovým vybavením a budú vzájomne prepojené prostredníctvom dátových telekomunikačných sietí. Súčasťou dátového archívu bude aj pasívny sklad pamäťových médií (terciárna lokalita), ktorý bude umiestnený v objekte Univerzitnej knižnice v Bratislave.

Písomné vyzvanie k národnému projektu OPIS PO2 Centrálny dátový archív bolo vydané v júli 2011. V priebehu 5 mesiacov sa projektovému tímu UKB podarilo pripraviť a skompletizovať projektovú dokumentáciu. V marci 2012 bola medzi UKB a MK SR podpísaná zmluva o nenávratnom finančnom príspevku v celkovej schválenej výške 33 184 480,48 eur. Projekt je financovaný zo zdrojov EFRR – Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

Strategický cieľ projektu

V rámci projektu bude vybudovaný centrálny dátový archív, ktorý zabezpečí uloženie digitálnych objektov v rámci digitalizačných a dopytovo orientovaných projektov. Uloženie údajov bude v súlade s medzinárodnými normami a štandardmi, ako aj všeobecne akceptovanými postupmi „best practices“ pri budovaní dátových centier, úložísk a repozitárov. Skvalitnenie systémov získavania, spracovania, ochrany a využitia poznatkov a digitálneho obsahu pamäťových a fondových inštitúcií, modernizácia a dobudovanie infraštruktúry pamäťových a fondových inštitúcií bude na národnej úrovni. Naplnenie uvedeného cieľa výrazne napomôže budovaniu znalostnej ekonomiky a rozvoju služieb s pridanou hodnotou v oblasti vedy, kultúry a vzdelávania.

Archívna kapacita

Projekt CDA je budovaný ako národný archív zastrešujúci archivačné požiadavky digitalizačných projektov. Archív je projektovaný v uvedených kapacitách špecifikovaných jednotlivými PFI:

Č. projektu	Projekt	Garant	Archívna kapacita (v TB)
1.	Digitálna knižnica a digitálny archív	Slovenská národná knižnica	17 000
2.	Digitálna galéria	Slovenská národná galéria	262
3.	Digitálne múzeum	Múzeum SNP	3 430
4.	Digitálny pamiatkový fond	Pamiatkový úrad SR	500
5.	Digitálna audiovizia	Slovenský filmový ústav	3 750
6.	Dopytovo orientované projekty	-	250
10.	Dokumentačno-informačné centrum rómskej kultúry	ŠVK Prešov	40

Projektové aktivity

Hlavná aktivita č. 1 – Realizácia projektového zázemia a vybudovanie non-IKT infraštruktúry CDA

Neoddeliteľnou súčasťou projektu je rekonštrukcia priestorov Univerzitnej knižnice na Klariskej ulici. Rekonštrukcia má za cieľ vytvoriť technologické, operatívne a administratívne zázemie pre vybudovanie primárnej lokality Centrálného dátového archívu. Ide o pomerne náročnú úlohu vybudovania dátového centra v priestoroch pamiatkovo chráneného objektu, ktoré si bude vyžadovať plnenie náročných požiadaviek na inštalované technológie s citlivým prístupom k stavebným úpravám.

Hlavná aktivita č. 2 – Realizácia technického riešenia IKT projektu CDA – lokalita A, B a C

V priebehu 2. a 3. kvartálu roka 2012 bude prebiehať inštalácia a konfigurovanie hardvérových/softvérových komponentov v lokalite Žilina, kde budú dočasne dislokované redukované konfigurácie CDA. Po rekonštrukcii priestorov (1. kvartál 2013) a vybudovaní zázemia bude jedna z konfigurácií premiestnená do priestorov UKB na Klariskej ul. v Bratislave. Uvedeným riešením sa minimalizujú časové straty a prestoje, umožní sa školenie personálu a hlavne testovanie oboch konfigurácií v plnej záťaži.

Hlavná aktivita č. 3 – Realizácia technického riešenia IKT projektu CDA – lokalita A, B a C

Súčasťou uvedenej aktivity je nákup archivačných médií, zber dát u jednotlivých PFI, uvedenie do pilotnej prevádzky, záverečný audit a certifikácia podľa medzinárodných metodík a štandardov. V rámci aktivity bude prijatých 12 zamestnancov, ktorí budú tvoriť jadro obsluhujúceho a výkonného personálu CDA. Ukončenie aktivity bude súčasne ukončením projektu a začiatkom jeho prechodu do obdobia udržateľnosti, ktoré je definované do roku 2019.

Technológie

Archív CDA bude postavený z najmodernejších komponentov poskytujúcich adekvátny výpočtový výkon a dátovú priepustnosť zodpovedajúcu nárokom digitalizačných kampaní. Jadro systému pozostáva z mid-range serverov so 48 procesorovými jadrami a zo 148 TB diskového poľa. Z hľadiska optimálneho nastavenia úložných kapacít sa pristúpilo k riešeniu založenom na magnetopáskových knižniciach používajúcich technológiu IBM 3592 (Jaguar4) s kapacitou 4 TB. Na zber údajov z jednotlivých inštitúcií sa používa technológia LTO (Ultrium) 5 generácie s metódou LTFS zápisu s kapacitou média 1,5 TB. Uvedené riešenie je optimalizované s ohľadom na maximálny pomer cena/úložná kapacita a univerzálnosť dátových vstupov a výstupov.

Lokality budú prepojené optickým dátovým telekomunikačným prepojením s iniciálnou priepustnosťou 2 x 1 Gbit s perspektívnym navýšením na 2 x 2 Gbit. Poskytovateľom prepojenia je združenie SANET, ktorý je už dlhé roky garantom poskytovania kvalitných dátových telekomunikačných služieb pre inštitúcie z oblasti vzdelávania, vedy, výskumu, verejnej či štátnej správy. Prepojenie bude slúžiť na parciálnu synchronizáciu databáz a obsahu CDA, vzdialenú administráciu a reporting.

Kooperácia

Spolupráca s pamäťovými a fondovými inštitúciami (PFI) v rámci projektov OPIS PO 2 bude zabezpečená na základe vzťahov ustálených v *Dohode o spolupráci* a *Dohode o zverení obsahu na dlhodobú archiváciu*. V uvedenej oblasti naďalej zostáva nedoriešeným problémom legislatíva. Tvorba digitálnych odvodnení a ich sprístupňovanie, generovanie multiplikátov, otázka elektronického povinného výtlačku sú výzvou, pred ktorou stojí celá kultúrna obec a exekutíva. Prijatie príslušných legislatívnych opatrení je predpokladom na úspešnú a plnohodnotnú realizáciu projektov celej prioritnej osi 2.

Ivan Ciglan
(ivan.ciglan@ulib.sk)

